

Dekadni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji 1. – 10. september 2010

OBVESTILO

Začetek meteorološke jeseni je bil hladen, deževen in oblačen. Fenološki razvoj kmetijskih rastlin prehaja v zaključne faze. Največ dežja, več kot 100 mm, je padlo na Goriškem, v osrednji Sloveniji čez 80 mm dežja, drugod med 30 in 50 mm. Najmanj dežja, le okrog 15 mm, je padlo v Beli Krajini in v severovzhodni Sloveniji. Padavine in nižje temperature zraka, ki so bile celotno dekada podpovprečne, niso bile ugodne za dozorevanje vinske trte, sadnega drevja in izvedbo jesenskih poljskih ter vrtnih del. V tem obdobju je zakasnitev dozorevanja vinske trte v primerjavi z lanskim letom približno 6 do 9 dni v glavnih vinorodnih deželah. Zaradi zadnjega obdobja slabega vremena bo v vinogradih potreben ukrep podbiranja tam, kjer se je gniloba že pojavila.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Začetek meteorološke jeseni je bil deževen in oblačen z redkimi obdobji lepega vremena.

Dekadna količina padavin se je zmanjševala od severozahoda proti vzhodu in jugovzhodu. Največ dežja, več kot 100 mm, je padlo na Goriškem, v osrednji Sloveniji čez 80 mm dežja, na Koprskem, Notranjskem in Gorenjskem malo nad 50 mm, manj je bilo dežja na Obali, na Celjskem, Dolenjskem in v Podravju, okrog 30 mm. Najmanj dežja, le okrog 15 mm, je padlo v Beli Krajini in v severovzhodni Sloveniji.

Bilo je hladno, le zadnja dva dni dekade se je rahlo otoplilo. Najnižje jutranje temperature so bile ob koncu dekade od 9 do 14, ob morju okoli 17, najvišje dnevne od 17 do 21, na Primorskem do 25 °C. V višje ležečih predelih so bile jutranje temperature zraka v hladnih začetnih dneh dekade le nekaj stopinj nad ničlo.

V pogostih in intenzivnih nalivih je ponekod padala tudi toča.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Zaradi hladnega in mokrega vremena je bilo izhlapevanje nizko. V prvih dneh septembra je tako dnevno izhlapelo od 1 do 2 mm vode, na Primorskem v zadnjih dneh 3 do 4 mm. V dekadi je skupno izhlapelo med 10 in 20 mm vode. Dekadna vodna bilanca je bila tako povsod ugodna.

STANJE RASTLIN

Fenološki razvoj kmetijskih rastlin prehaja v zaključne faze. Dnevi se krajšajo in tudi druge rastline so se začele odevati v jesenske barve.

Koruzna dozoreva v običajnem času. Vpliv na pridelek bo imelo le julijsko sušnejše obdobje v fazi tretjega lista, nato pa spet v fazah metliččenja, pojava prašnikov in svilanja. V kombinaciji z vročinskim stresom so bile razmere v juliju zelo slabe.

Čas siliranja je optimalen, ko ima koruzna rastlina največ hranilnih snovi. Pravi čas za siliranje koruze nastopi takrat, ko je mlečna črta na sredini zrna. Koruzna je takrat v polni voščeni zrelosti. Pri prezgodnjem siliranju so lahko izgube do 20 % hranilnih snovi. Pri prepozno siliranju pa se povečuje možnost naknadnega segrevanja in kvarjenja silaže.

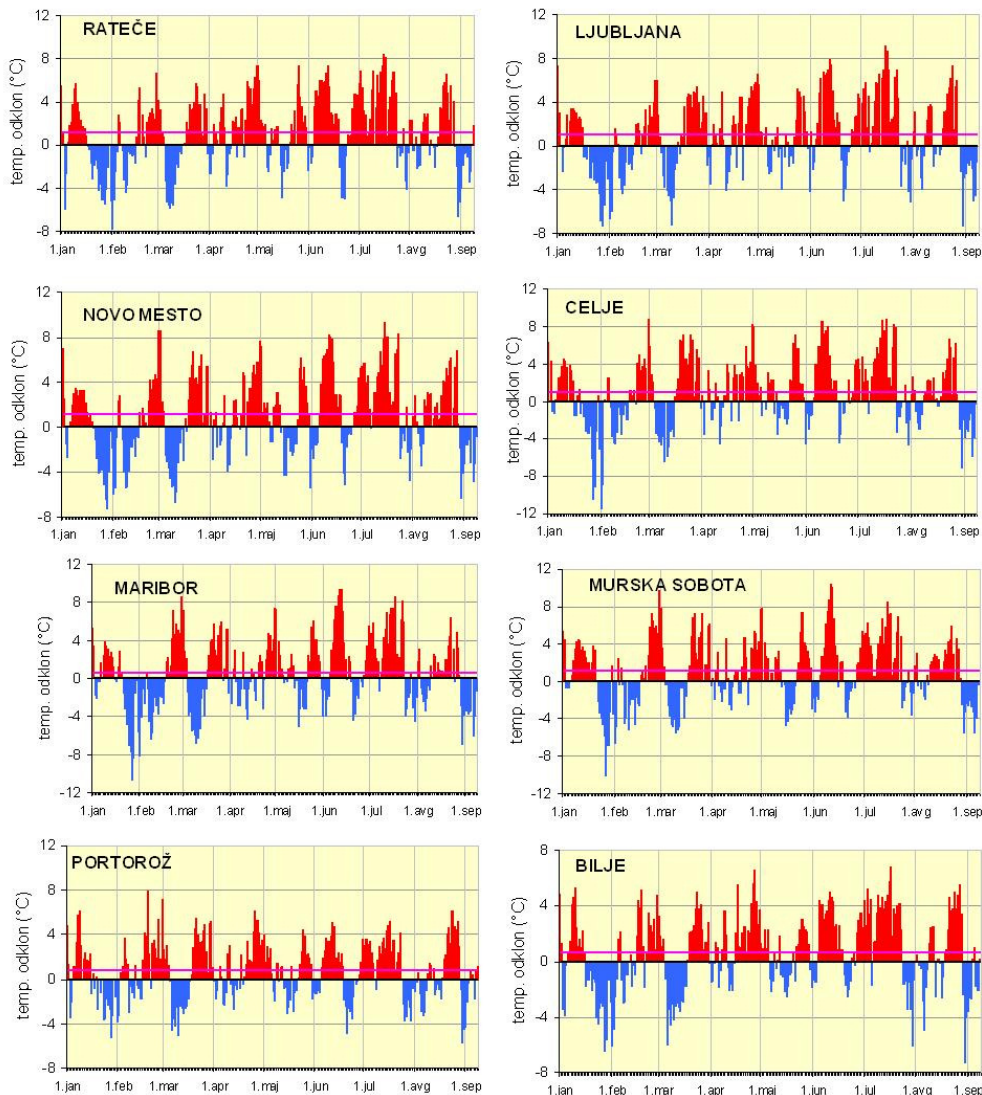
Tudi zorenje grozdja je vedno težko pričakovani dogodek vinogradnikov. Določitev zrelosti grozdja in dobro načrtovana priprava na trgatve v veliki meri vplivata na kakovost vina. Letos barvanje in sladkanje grozdnih jagod pogosto moti dež. V tem trenutku je v nekaterih vinorodnih deželah še čas, da z redčenjem grozdja razbremenimo trse in tudi na ta način prispevamo k boljši kakovosti preostalega grozdja. Prve meritve pokazateljev zrelosti v Podravju so, glede na poznejši potek cvetenja, normalne. Drugačno pa je stanje v vinogradih, ki sta jih napadli boleznici peronospora ali oidij, kjer dozorevanje grozdja zaostaja. Kmetijske svetovalne službe opozarjajo na pozornost pri izvedbi trgatve. Tudi prve analize v Posavju kažejo, da so sladkorne stopnje še relativno nizke in da bo začetek trgatve kasneje kot lansko leto. V tem obdobju je zakasnitev dozorevanja v primerjavi z lanskim letom približno 6 do 9 dni. Na Primorskem je mokre jagode pogosto hitro posušila burja in temperature zraka okrog 22 °C.

VODA V TLEH

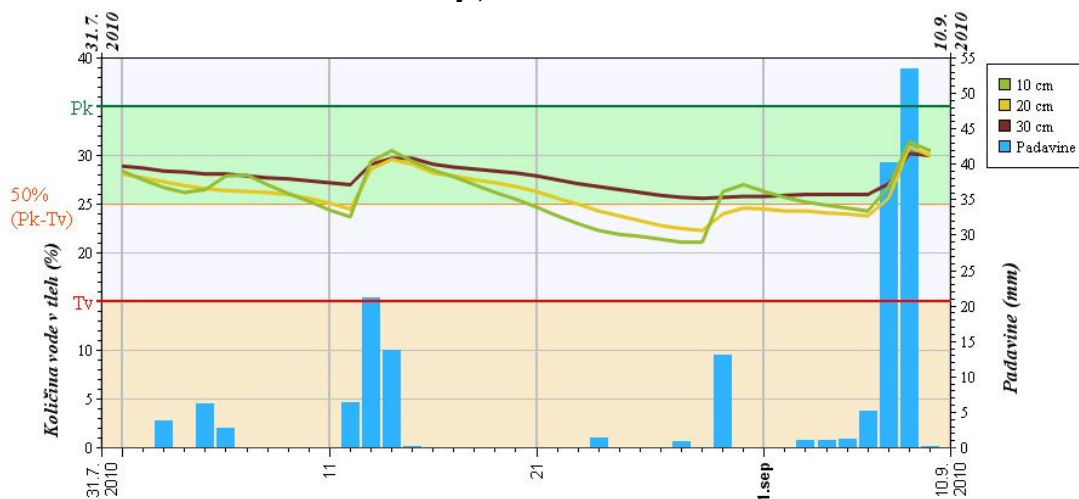

Obilne padavine so zalivale talne vodne rezervoarje. Težav s pomanjkanjem vode na območju Slovenije v prvi dekadi septembra ni bilo, marsikje so bila tla celo preobilno namočena, tako da je voda zastajala na površini.

Odklon povprečne dnevne temperature zraka v letu 2010 od povprečja (1961-1990) primerjava s povprečnim odklonom

Povprečna dnevna vsebnost vode v tleh in padavine Bilje, 1. 8. – 10. 9. 2010

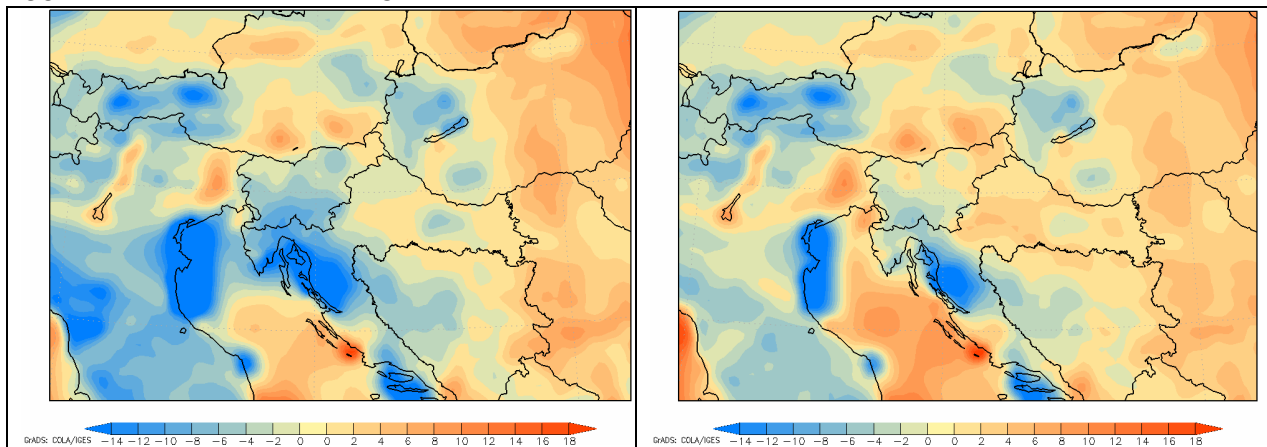
Pk = zgornja meja vode v tleh
Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

PREGLED TRENUTNEGA STANJA S POMOČJO NUMERIČNEGA MODELA ZA NAPOVED VREMENA

Za potrebe agrometeorološkega dekadnega biltena pripravljamo simulacije vremena za preteklo obdobje, zato kot osnove za izračune ne uporabljamo napovedi vremena, temveč analize preteklega vremena. Za analizo dolgoletnih povprečnih vrednosti uporabljamo na naše področje prilagojen arhiv ponovnih analiz vremena Evropskega centra za srednjeročne prognoze vremena za obdobje 1989-2009. Več informacij je na voljo v prvi številki biltena za leto 2010.

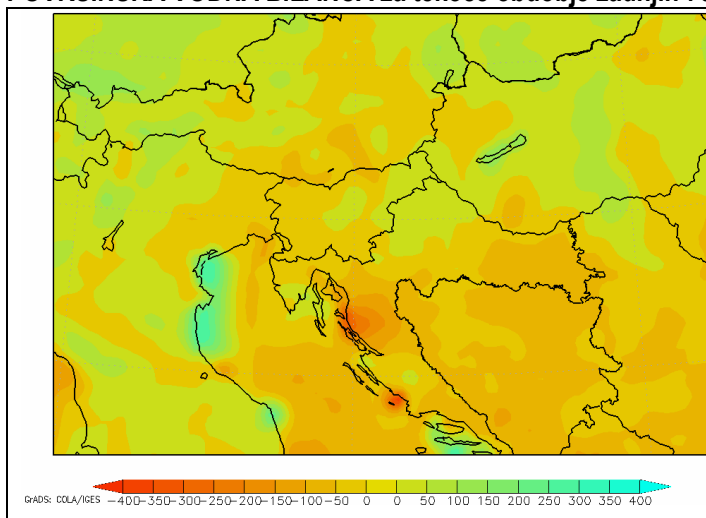
VSOTA EFEKTIVNIH TEMPERATUR ZRAKA

Odstopanje vsote efektivnih temperatur nad pragom 5 °C od 1. januarja do 7. septembra 2010 (levo) in od 1. aprila do 7. septembra 2010 (desno) od modelskega povprečja za isti časovni obdobji v letih 1989–2009.

September se je začel s podpovprečnimi temperaturami zraka, tako povprečne dnevne kot tudi minimalne in maksimalne temperature zraka so bile od povprečja 1989-2009 nižje za 3 do 5 °C po skoraj celotnem območju. Zato so se tudi odstopanja temperaturnih vsot večinoma za več kot en razred, torej 20 stopinjskih dni, premaknila v negativno. Odstopanje januarske vsote od povprečja je po celi Sloveniji razen v Prekmurju negativno, med -20 in -80 stopinjskih dni. Odstopanja aprilske vsote v negativno so manjša, severovzhod pa je še za 20 do 40 stopinjskih dni nad povprečjem.

POVRŠINSKA VODNA BILANCA za tekoče obdobje zadnjih 70 dni do 7. septembra 2010

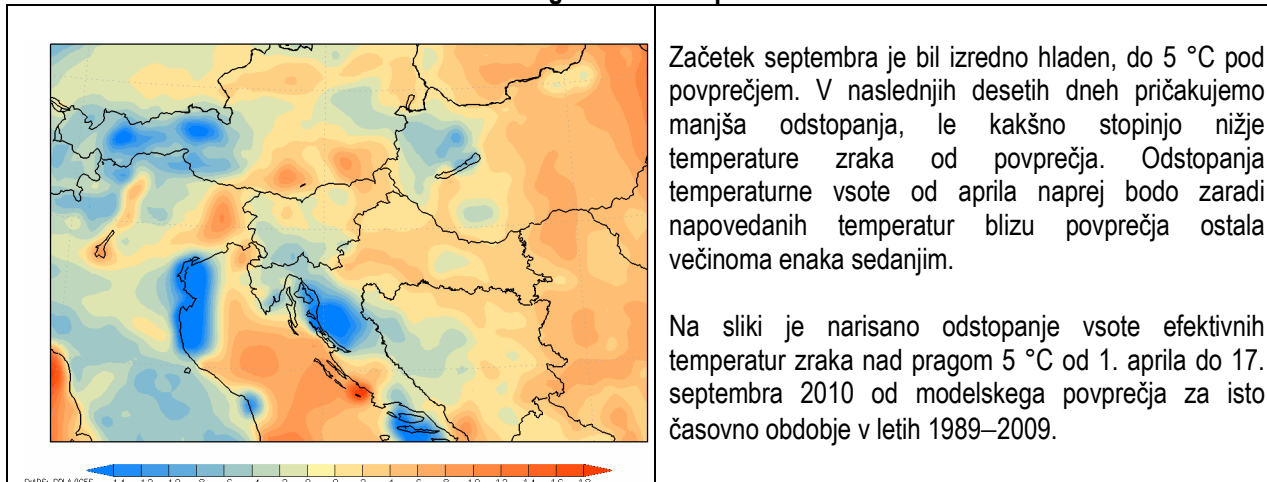

Začetek septembra je bil po večini Slovenije zelo namočen. Stanje površinske vodne bilance za zadnjih 70 dni je v zahodni in jugovzhodni Sloveniji bolj suho od povprečja, vendar odstopanja dosegajo le 50 mm. Takšno je tudi stanje preko meje v bližnji Italiji in Avstriji, na Balkanu pa seže negativno odstopanje do 100 ali 150 mm. Osrednji in severovzhodni del Slovenije je blizu povprečja oz. nekoliko pozitivno odstopa. Prav tako namočena je Madžarska, večina severne Italije in zahodna Avstrija.

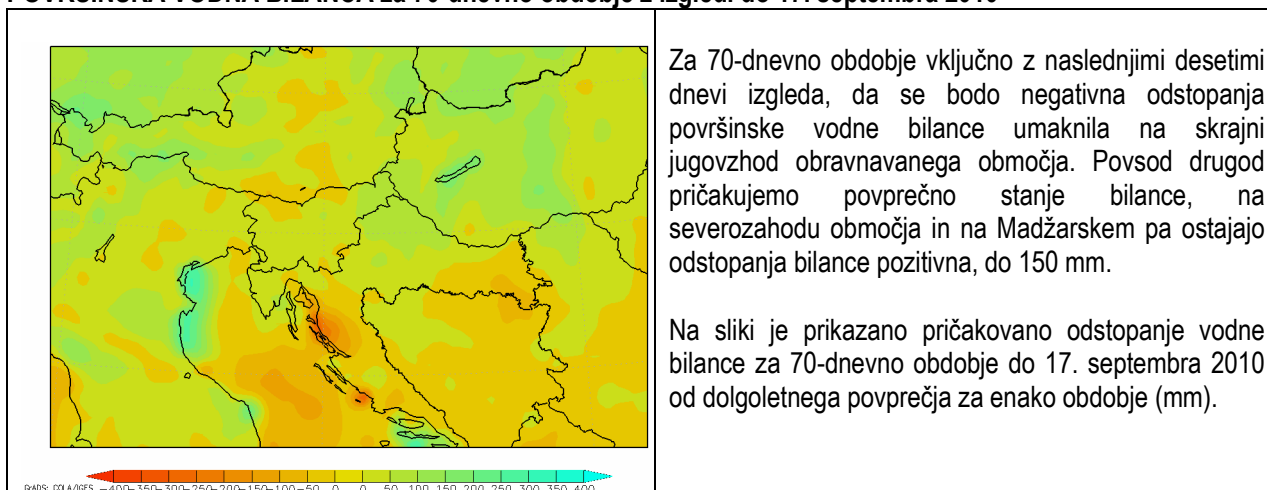
IZGLEDI ZA PRIHODNIH DESET DNI

Numerična simulacija vremena omogoča tudi napovedovanje za nekaj dni vnaprej. Pri napovedi analizam preteklega vremena dodamo še računsko napoved za prihodnjih deset dni in dobimo izgled za stanje, ki ga pričakujemo ob izdaji naslednjega biltena. Na enak način kot pri oceni trenutnega stanja tudi napoved podajamo kot odstopanje od dolgoletnih povprečnih vrednosti (za obdobje 1989-2009).

VSOTA EFEKTIVNIH TEMPERATUR ZRAKA z izgledi do 17. septembra 2010

POVRŠINSKA VODNA BILANCA za 70-dnevno obdobje z izgledi do 17. septembra 2010

Zahvala: Pripravo produktov je s sofinanciranjem omogočila EU preko programa Transnacionalnega sodelovanja v JV Evropi